

ХОРИЖИЙ ТИЛ ФАНИ АСОСИДА ТАЛАБАЛАРНИНГ КРЕАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШНИНГ ПЕДАГОГИК ШАРТ -ШАРОИТЛАРИ

Мирзаева Холида Нормуродовна

Навоий вилояти педагогларни янги методикаларга ўргатиш миллий маркази "Педагогика ва психология, талим технологиялари" кафедраси ўқитувчиси
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7238109>

Аннотация: Ушбу мақолада хорижий тил фани асосида талабаларнинг креатив компетенцияларини такомиллаштиришнинг педагогик шарт - шароитлари, зарурати, олий ўқув юрти талабаларнинг ижодкорлиги, креатив компетенцияси ва ижодкорлигини ривожлантириш масалалари таҳлил қилинган.

Калит сўзлар: хорижий тили, ижодий жараён, талаба, метод, креатив фикрлаш, инновация, педагогик шарт-шароитлар

Олий таълимда таълим ижодкорлиги сифати ва самарадорлигини ривожлантириш катта аҳамиятга эга бўлиб бормоқда. Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясида узлуксиз таълим тизимини янада такомиллаштириш, сифатли таълим хизматлари кўрсатиш салоҳиятини ошириш, меҳнат бозорига мос равишда юқори малакали кадрлар тайёрлаш сиёсатини давом эттириш, таълим тизимини янада такомиллаштириш каби йўналишлар белгилаб берилган.

Ҳозирги кунда юртимизда жадал ўзгаришлар дунёда таълим тизимига кенг йўл очмоқда, жумладан, чет тилини ўзлаштиришнинг жадал ривожланиши, жаҳон стандартини такомиллашуви таълим тизимида ижодий ёндашишни тақозо этмоқда. Жамиятнинг ижтимоий эҳтиёжлари олий таълим муассасалри талабаларининг ижодий фикрлаши ва ижодкорлигига боғлиқ бўлиб, уни ҳар бир талабанинг таълим жараёнида амалга оширади. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлатларидан Т.Баришева, Ю.Волкова, Ж.Гилфорд, Ю.Джигалова ва бошқа олимлар талабаларда ижодкорликнинг таълим муҳитига таъсири бўйича салмоқли тадқиқотлар олиб борганлар ва ўз тадқиқот ишларида ижодий жараён субъектлари ижодининг хусусиятларини ўзида мужассам этган янги ижодий маҳсулот яратишни тасвирлаб бердилар.

Талабада креатив фикрлаш технологияси таҳлилга эмас, ижодкорликка асосланган бўлиб, барча соҳаларда қўлланилади. Креатив фикрлаш технологиясидан фойдаланиш натижасида муаммо янги ғоялар орқали ҳал қилинади. Креатив фикрлаш технологияси талабаларнинг

ижодий тажрибаси асосида мавзу бўйича ҳал этилмаган муаммоларни ўрганиш ва тўсатдан пайдо бўлган ғояларни ифодалаш имконини берди. У янги ғояларни илҳомлантирди, талабаларнинг тасаввур ва ижодкорлигини ривожлантирди. Натижада уларда мавзу бўйича илмий манбалар билан ишлаш кўникмаси ва ижодий компетенцияси шаклланди.

Олий таълим муассасаларида ўқув модули бўйича ижодий таълимнинг ташкил этилиши талаба-ёшларда жамиятда фаол ҳаётга қизиқиш ва интилишларини уйғотади, ғоялар таҳлилини рағбатлантиради, ҳиссиёт ва билимларни мустаҳкамлайди. Бизнинг фикримизча, олий таълимда ўқув модулининг асосий вазифаси талабаларнинг ҳар томонлама ривожланиши учун мақбул шарт-шароитларни яратишдан иборат. Талабаларнинг ижодий қобилиятларини ривожлантириш ва инновациялар яратишга эътибор қаратиш, муаммони ҳал қилиш ҳаракатларини таҳлил қилиш, муаммоларни мустақил тушуниш ва ўз қобилиятларини ривожлантириш ижодий таълимнинг мақсади бўлиб, ижодий ўрганишни талаб қилади.

Хулоса қилиб айтганда, ижодий таълимнинг мақсади талабаларнинг ижодий компетенциялари ва педагогик маҳоратини ривожлантириш, шунингдек, ижодий ўқитиш усуллари ва ўқув фикрлаш технологияси ёрдамида уларнинг ижодий фикрлашни такомиллаштиришдан иборатдир. Ижодкорлик-таълим - таълим жараёнини ташкил этиш, ижодий таълим жараёнини шакллантириш, ижодий ўқитиш усуллари ва креатив фикрлаш технологиялари орқали ижодий қобилиятларни ошириш, билим ва кўникмалар мутаносиблигини шакллантиришда турли усуллардан фойдаланиш ва фаол иштирок этишни ўз ичига олади. Олий ўқув юртларида ўқув модулида ижодий таълимни самарали ташкил этишнинг ташкилий шартлари белгилаб берилган.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Hakimova Muxabbat. "Integration Technologies in the Process of Teaching and Upbringing." Archive of Scientific Research (2020).
2. Hakimova Muxabbat. "Career preparation of students with special needs." Research Archive 32 (2020).
3. Mirzaeva M.N. Formation of the concept and technology of intercultural competition among students in universities. International scientific journal "Scientific Horizons" No.5 / 2018- P. 81-84p

4. Mirzaeva M.N. Technology forming professional competence of students of the technical university in the lessons of foreign languages // International scientific journal "Scientific Horizon" No. 8/2019 -27-31s.
5. Bazarova U.M. The role of spiritual and moral education of students of technical university in the lessons of foreign languages //Theoretical & Applied Science. – 2019. – №. 11. – C. 614-616.
6. Bazarova U.M. The state of the problem of moral and aesthetic education of students by means of a foreign language at the present stage //International scientific journal" Scientific Horizons" no. – T. 1.
7. Bazarova U.M. Improvement of mechanisms of moral and aesthetic education of students in foreign language lessons of a technical university //Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities. – 2021. – T. 11. – №. 11. – C. 7-9.
8. Mansurova Dilfuza Zokir kizi, Abduganiyev Firdavs Sherzod ugli, & Bazarova Umida Mamurjanovna. (2022). Features of the classification of types of geotechnological terminology in the English language. Youth, Science, Education: Topical Issues, Achievements and Innovations, Prague, Czech. <https://doi.org/10.5281/zenodo.6643026>